

Knižničný a výpožičný poriadok

Knižníc Slovenského národného múzea v Martine

Čl. 1

Knižnica SNM-EM a SNM-MAK v Martine (ďalej len knižnice) patria do siete špeciálnych knižníc múzeí a galérií. Slúžia všetkým pracovníkom SNM i verejnosti a v rámci medziknižničnej výpožičnej služby (ďalej len MVS) aj inštitúciám, ktoré o knižničnú službu písomne požiadajú na príslušnom tlačive.

Čl. 2

Knižnice sú v štátnom vlastníctve. Ich majetok a zariadenie je každý čitateľ povinný chrániť a nesmie ho poškodzovať.

Čl. 3

Čitateľom knižnice sa môže stať každá osoba nad 15 rokov, ktorá prejaví záujem o členstvo a vlastnoručne vyplní príslušnú prihlášku. Na základe vyplnenej prihlášky vystaví pracovník knižnice novému čitateľovi čitateľský preukaz a oboznámi čitateľa s platným Knižničným a výpožičným poriadkom.

Čl. 3 sa týka len Knižnice SNM-EM.

Čl. 4

Čitatelia majú voľný prístup do požičovne, príručnej knižnice a ku katalógom. Nemajú však prístup do knižničných skladov.

Čitatelia musia zachovávať pokoj, poriadok a čistotu vo všetkých priestoroch knižnice a dodržiavať všetky ustanovenia Knižničného a výpožičného poriadku knižníc SNM v Martine. Pri používaní katalógov sú povinní – v zmysle pokynov pracovníka knižnice – rešpektovať zásady manipulácie s katalógmi.

Čl. 5

Návrhy a pripomienky k práci knižnice možno podávať priamo pracovníkovi knižnice ústnou alebo písomnou formou.

Čl. 6

Knižnica vypožičiava všetky knižné jednotky mimo starých, prípadne vzácných tlačí, mimo knižných jednotiek uložených v centrálnej príručnej knižnici a v trezoroch SNM-EM, ako aj mimo rezervného archívu riaditeľa (10 kusov z každej účelovej publikácie SNM-EM, s ktorou môže disponovať iba riaditeľ SNM v Martine). Okrem toho externým čitateľom knižnica nepožičiava ani časopisy z daného kalendárneho roku (t.j. nezviazané) – len prezenčne v študovni knižnice.

Žiadanú knihu vydá pracovníčka knižnice čitateľovi v najkratšom čase, ktorý je primeraný prevádzkovým podmienkam knižnice. V prípade, že knižnica nemá vo svojich fondoch požadované dielo, na požiadanie čitateľa sprostredkuje jeho vypožičanie cestou MVS z inej knižnice SR, k čomu sú však potrebné základné údaje o publikácii. Ak žiadané dielo nemá žiadna tuzemská knižnica, môže ho knižnica vypožičať – na žiadosť čitateľa – cestou

medzinárodnej MVS zo zahraničia prostredníctvom Univerzitnej knižnice v Bratislave alebo cestou Slovenskej národnej knižnice v Martine.

Čl. 7

Čitateľ si môže potrebnú literatúru vypožičať aj mimo SNM. Prevzatie požadovanej knižnej jednotky čitateľ potvrdí na výpožičnom lístku vlastnoručným podpisom. Vypožičanie nezviazaného čísla časopisu potvrdí čitateľ vlastnoručným podpisom v príslušnej evidencii (týka sa len pracovníkov SNM).

Čl. 8

Výpožičná lehota pre externých čitateľov trvá 1 mesiac, pre interných pracovníkov SNM v Martine sa predlžuje na 12 mesiacov. Po jej uplynutí musí čitateľ knihy vrátiť. V naliehavých prípadoch môže knižnica výpožičnú lehotu skrátiť. (Týka sa len knižnice SNM-EM)

V prípade, že čitateľ nevráti knihu v určenej lehote, upomína ho knižnica písomne (u externých čitateľov), resp. ústne (u interných čitateľov). Následne môže čitateľ požiadať o predĺženie výpožičnej lehoty. Po bezvýslednom upomínaní vymáha knižnica vypožičané dielo právnou cestou.

V prípade tzv. nedobytnej pohľadávky (týka sa len úmrtia čitateľa) knižnica knihy zapíše do Knihy úbytkov, ak rodinní príslušníci po vyzvaní pracovníkom knižnice nevrátia vypožičané publikácie knižnici do 12 mesiacov.

Čl. 9

Čitateľ je povinný vrátiť vypožičanú knihu v takom stave, v akom ju prevzal. Pri preberaní si ju má právo skontrolovať, pretože inak zodpovedá za všetky neskôr zistené poškodenia, ktoré musí uhradiť.

Pri vrátení vypožičanej knihy čitateľ obdrží potvrdenú kópiu výpožičného lístku (týka sa len Knižnice SNM-EM). Vrátenie časopisu poznačí pracovník knižnice za čitateľovej prítomnosti zodpovedajúcim spôsobom do príslušnej evidencie (týka sa len pracovníkov SNM v Martine).

Čl. 10

Ak čitateľ stratí vypožičanú knihu, knižnica je oprávnená rozhodnúť o spôsobe náhrady vzniknutej škody. Knižnica môže požadovať náhradu dodaním rovnakého diela toho istého alebo iného vydania, náhradu fotokópiou v zviazanej podobe, resp. náhradu vo forme zodpovedajúcej finančnej čiastky.

Náhradu je čitateľ povinný poskytnúť v dohodnutej lehote, najneskôr však do 3 mesiacov.

Čl. 11

Čitatelia alebo ich rodinní príslušníci, ktorí ochoreli nákazlivou chorobou, musia toto ochorenie oznámiť knižnici a zariadiť, aby sa vypožičané knihy pred vrátením do knižnice dezinfikovali v epidemiologickej stanici.

Čl. 12

Čitateľ má právo používať centrálnu príručnú knižnicu SNM-EM. Diela encyklopedického charakteru, slovníky každého druhu, ako aj miestopisy obcí a miest, mapy, prípadne iné mimoriadne cenné diela a staré tlače požičiava knižnica iba prezenčne.

Po preštudovaní prezenčných výpožičiek je čitateľ povinný predložiť ich pracovníkovi knižnice ku kontrole.

Čl. 13

Pracovníci SNM-EM majú právo používať príručné knižnice, za ktoré zodpovedajú určení pracovníci (MSD, MKČnS, MKRnS). Literatúra pridelená do príručnej knižnice sa môže ďalej zapožičiavať iba v rámci SNM v Martine. Pri každom vypožičaní knihy z príručnej knižnice je určeným pracovníkom potrebné vyhotoviť evidenčný záznam o výpožičke s podpisom preberajúceho. Pri vrátení vypožičanej knihy určený pracovník túto skutočnosť zaznačí do príslušnej evidencie.

Na všetky knižné jednotky nachádzajúce sa v príručných knižniciach SNM-EM sa vzťahuje platný Knižničný a výpožičný poriadok.

V SNM-MAK má každý odborný pracovník svoju príručnú knižnicu ako trvalú výpožičku, ktorá je kontrolovaná pri vykonávaní inventarizácie knižničného fondu v zmysle platných predpisov.

Čl. 14

Publikácie, ktoré boli z fondu knižnice zapožičané ako exponáty na výstavné alebo expozičné účely, je potrebné špeciálne evidovať.

Ak ide o výstavy a expozície situované v hlavnej budove SNM v Martine alebo jej zložkách, vyhotoví sa interný záznam o odovzdaní daných knižných jednotiek pracovníkom knižnice a o ich následnom prevzatí zodpovedným odborným pracovníkom SNM. V prípade zapožičania knižných jednotiek mimo SNM v Martine je nutné vystavenie zmluvy o výpožičke so všetkými potrebnými náležitosťami.

Čl. 15

Čitatelia sú povinní dodržiavať stanovenú výpožičnú dobu knižnice SNM-EM (mimo SNM-MAK, kde je knižnica k dispozícii v rámci pracovnej doby):

- **pondelok, utorok, štvrtok** 9,00 – 13,00 hod.

- **streda** 13,00 – 17,00 hod.

V súrnych prípadoch sa návštevníci knižnice môžu ohlásiť pracovníkovi knižnice aj v inom termíne.

Čl. 16

Spoplatnenie poskytovaných služieb externým čitateľom knižníc SNM v Martine

a) **členské za jeden kalendárny rok**

- študenti od 15 do 18 rokov, dôchodcovia a nezamestnaní 25,- Sk (0,83 EUR)

- dospelí čitatelia 50,- Sk (1,66 EUR)

b) **jednorazový vstup**

40,- Sk (1,33 EUR)

c) **jednotlivé výpožičky sa poskytujú zdarma**

- d) reprografické práce**
 - 1 strana 2,50 Sk (0,08 EUR)
 V prípade vzácneho diela alebo starej tlače môže byť poplatok za stranu zvýšený až o 300 %.
- e) poplatky za upomienky**
- I. upomienka	25,- Sk (0,83 EUR)
- II. upomienka	50,- Sk (1,66 EUR)
- III. upomienka	100,- Sk (3,32 EUR)
- riaditeľská upomienka	200,- Sk (6,64 EUR)
- f) poplatok za vypracovanie rešerše**
 - za každú začatú hodinu 100,- Sk (3,32 EUR)

Čl. 17

Kontroly príručných knižníc, ako aj knižných jednotiek zapožičaných interným čitateľom, sa uskutočňujú podľa potreby, a to raz za jeden až dva roky. Kontroly časopisov vykonáva pracovník knižnice raz za štvrt' roka (platí len pre pracovníkov SNM).

Komplexné revízie knižničného fondu knižníc SNM v Martine sa vykonávajú na príkaz riaditeľa SNM v Martine v zmysle Zákona NR SR č. 183/2000 o knižniciach a Vyhlášky MK SR z 9. októbra 2003 (Zbierka zákonov SR č. 421/2003).

Tento Knižničný a výpožičný poriadok nadobúda účinnosť dňom 1. 6. 2005.

Martin, 18. 5. 2005

PhDr. Mária Halmová
 riaditeľka